

OMNIA

TYÖTURVALLISUUS TYÖELÄMÄJAKSOLLA PAKOHUONEPELI -käsikirja 2020

Sisällys

1. Käsikirjan ohje	2
2. Ennen pelin alkua	2
3. Tehtävät	3
4. Pelin jälkeen	4
5. Pelin kulku, ohjeet pelinjohtajalle	4
6. Loppuprosessointi: yhteinen käsittely	9
7. Tavaraluettelo pakohuonepeleihin	9
8. Tilanvaade pakohuonepeleihin	10
9. Tekijätiedot	10

1. Käsikirjan ohje

Tämä on käsikirja, jonka avulla voit toteuttaa Työturvallisuus työelämäjaksolla -pakohuonepelin missä tahansa. Peli on tuotettu Omniassa Opetushallituksen myöntämällä toisen asteen opiskelijoiden oppimateriaali- ja työvälinekustannusten alentamiseksi tarkoitetulla hankerahoituksella.

Peli on tarkoitettu työelämäjaksolle siirtyvien opiskelijoiden työelämäosaamisen tueksi. Peli on suunniteltu Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan opiskelijoiden opetukseen, mutta se soveltuu myös S2- opiskelijaryhmien opetukseen. Peli soveltuu myös uusien opiskelijaryhmien ryhmäytymistarkoitukseen.

Peliä on pelattu neljän hengen pienryhmissä. Peli sisältää viidet samanlaiset pakohuonepelitarvikkeet.

Peli on suunniteltu niin, että pienryhmät tekevät annettujen vihjeiden mukaan tehtävät 1-5.

2. Ennen pelin alkua

Tee nämä tehtävät ennen pelin alkua.

1. Hae pelimateriaali

- Tämän pelin materiaalia säilytetään varastossa Le1B109Le. Materiaali on pakattu neljä isoon muovilaatikkoon

2. Sisusta luokka

- **Voit sisustaa** luokan esim. QR-koodissa olevan video-ohjeen mukaisesti.
- **Rajaa lippusiimalla** peliin osallistuville alue luokan etuosasta
- **Jaa opiskelijat ryhmiin.** Anna ryhmälle tunnus (Koneet, Vasarat, Työkalupakit, Siivousvaunut, Taskumopit)
 - Heijasta ryhmäjaot valkotaululle
- **Lataa puhelimeesi** palohälytysääni. Ääniraita 8 on palohälytysääni
 - <https://online-stopwatch.fi.downloadastro.com/tools/>
- **Lisää ajastin** tietokoneen toiseen välilehteen (<http://www.timer-tab.com/>)
 - valitset "Start countdown"
 - suurena näyttö niin, että ajanlasku näkyy selvästi
- **Varaa luokkaan** kaikille yhteinen pöytä, johon laitat ainakin seuraavia tarvikkeita
 - vesiliukoisia tusseja
 - sinitarraa
- **Varaa luokkaan** joka ryhmälle oma pöytä
- **Tehtäviin 1-4** liittyvä materiaali löytyy ryhmäkohtaisista Materiaalikansioista
- **Seinille** kiinnitettävät julisteet yms. löytyy omasta Materiaalikansiosta (Ohjeet ja esitteet)

3. Tehtävät

Pelinjohtaja toimii lukkona. Hän hyväksyy tehtävien oikeat vastukset.

Tehtävä 1: Henkilösuojaimet

Ryhmä löytää oman ryhmän nimellä nimetyltä pöydältä tehtäväksiannon Tehtävään 1.

- Laita ryhmän pöydälle
 - Ryhmätunnus, laminoitu A4
 - Laatikko, jossa henkilösuojaimia
 - Tehtäväksiinto **Tehtävä 1: Henkilösuojaimet**, laminoitu A4
 - Pakuhuonepelin säännöt, laminoitu A4

Tehtävä 2: Työelämässä toimiminen

Ryhmä saa pelinjohtajalta tehtäväksiannon Tehtävään 2 samalla kun he esittävät Tehtävän 1 oikeat vastaukset.

- Laita ilmoitustaululle
 - Varoitusmerkkikirjekuoret. Kirjekuoret sisältävät Työelämässä toimiminen -tehtävä 2, laminoitu A4.

Tehtävä 3: Työpaikan ohjeiden noudattaminen

Ryhmä saa pelinjohtajalta tehtäväksiannon Tehtävään 3 samalla kun he esittävät Tehtävän 2 oikeat vastaukset.

- Laita luokan seinille Tehtävään 3 liittyvät kysymystaulut, laminoitu A4
- Varaa pelinjohtajalle kirjekuoret, jotka sisältävät väittämälipukkeita

Tehtävä 4: Pakuhuonepelin ratkaisu

Ryhmä saa pelinjohtajalta tehtäväksiannon Tehtävään 4 samalla kun he esittävät Tehtävän 3 oikeat vastaukset.

- Varaa pelinjohtajalle kirjekuoret (3 kpl), jotka sisältävät taukojumppaohjeita (2 kpl) ja pelin ratkaisuun liittyvä 112 APPin asennus ohjeen puhelimeen (1 kpl)

Tehtävä 5: Palohälytys

- Pelinjohtaja lataa puhelimeensa palohälytys APPin

4. Pelin jälkeen

Tee nämä asiat pelin jälkeen:

1. Puhdista vedellä tussimerkinnyt Tehtävän 2 Työelämässä toimiminen – laminoidusta A4:sta.
2. Poista sinitarrat Tehtävän 3 väittämälipukkeista
3. Kerää kaikki pöydillä ja seinillä oleva ryhmäkohtainen materiaali (merkitty ryhmän tunnuksella) ryhmäkohtaisiin Materiaalikansioihin.
4. Pakkaa seinillä olevat ohjeet ja esitteet Materiaalikansioon, mikä on nimetty Ohjeet ja esitteet
5. Kerää kaikki tehtävässä 4 olevien kirjekuorien sisällöt nippuun ja niput Ohjeet ja esitteet -Materiaalikansioon
6. Pakkaa Henkilösuojaimet jokaisen ryhmän omaan isoon laatikkoon
7. Pakkaa pöydillä olevat tussit, sinitarrat ja taskulamput Ohjeet ja esitteet -Materiaalikansioon
8. Pakkaa ylimääräiseen isoon laatikkoon Materiaalikansiot (5 + 1)

5. Pelin kulku, ohjeet pelinjohtajalle

Valmistelut

- Materiaalien asettelu pöydille ja seinille (katso QR-koodista ohjevideo)
- Avaa tietokone: laita kaksi välilehteä;
 - 1. välilehdelle ajastin (esim. <http://www.timer-tab.com/>), jos haluat käyttää alaspäin juoksevia minuutteja. Tämän pelin peliaika on 30 min.
 - 2. välilehdelle videotykyistä heijastettava ryhmien nimiluettelot
- Rajaa luokan etuosaan lippusiimalla alue, johon ohjaat peliin osallistujat.
- Osallistujien vastaanotto
- Pelin ohjeiden lukeminen
- Tehtävä 5 palohälytys tehdään esim., kun pelaajat tekevät tehtävää 3
- Pelinjohtaja hyväksyy tehtävien oikeat vastukset. Erillisiä lukkoja ei käytetä.
- Kun aika loppuu tai kaikki ovat pelanneet, kiitä pelistä 😊 😊. Keskustele pelin tehtävistä, oikeista vastauksista, pelin haasteista.

Peli alkaa

Tervetuloa pelaamaan pakohuonepeliä toimitilahuoltajat / kiinteistöhoitajat!

Pakohuonepeliä pelataan joukkueina. Joukkueet ratkaisevat tehtäviä ja kilpailevat, mikä ryhmä selviää tehtävien ratkaisusta nopeinten. Joukkueen jäsenet toimivat ryhmänä. Kaikkien osaaminen ja huomiot ovat tärkeitä, jotta

oma joukkueesi menestyy. Lisäksi tässä pakohuonepelissä opitte työpaikalla tarvittavia taitoja. Ne taidot teidän on hallittava ennen top-jaksolle siirtymistä. Onko tässä vaiheessa kysyttävää?

Ensimmäiseksi muodostakaa joukkueet ohjeen mukaisesti.

Ryhmänne merkiksi saatte rintaneulat. Ryhmämerkki on erittäin tärkeä asia, kun pelataan tätä peliä.

Pakohuonepelin sääntöihin kuuluu, että saatte koskea vain oman ryhmän tavaroihin. Täällä on myös yhteisiä tavaroita, joihin kaikki ryhmät saavat koskea.

Tehtävät tehdään yksitellen. Tehtävän ratkaisu näytetään pelinjohtajalle, joka hyväksyy tai hylkää vastauksen.

Pelinjohtaja antaa vääristä vastauksista lisäaikaa. Ja oikein ratkaistusta tehtävästä hyvitysaikaa. Nämä ajat täsmätään pelin lopuksi.

Pelatkaa rehdisti ja arvostakaa joukkuekavereidenne mielipiteitä, kun ratkotte tehtäviä. Onko nyt kysyttävää ennen kuin jatketaan?

Voittaja joukkue on se ryhmä, joka ratkaisee tehtävät (5) nopeinten.

Johdatus 1.tehtävään: Henkilösuojaimet

Olet lähdössä työelämään oppimaan. Odotat innolla uusia haasteita ja käytännön työtehtävien tekemistä aidoissa ympäristöissä. On hienoa viedä teoriatieto omalta alaltasi käytännön työelämään.

Mutta... et voikaan vielä lähteä työelämään, vielä on varmistettava yksi asia. Sinun on suoriuduttava ryhmänä muutamasta tehtävästä täällä koululla. Sen jälkeen olet vapaa kokeilemaan siipiäsi Omnian ulkopuolella.

Sinun täytyy ensimmäisenä varustautua oman alasi työturvallisuuteen. Et tiedä mikä sinua työelämässä odottaa.

Voit joutua käsittelemään oman alasi kemikaaleja, mahdollisesti siimaleikkuria tai kovaäänistä ruohonleikkuria. Ehkä joudutkin tekemään oman alasi töitä pölyisessä tilassa voimakkaitakin aineita käyttäen. Voi olla, että kohteessasi voi oksa pudota päähäsi tai sinä tarvitset apuvälinettä siihen, että sinut huomataan mahdollisimman hyvin. Et myöskään tiedä minkälaisessa maastossa tai tilassa joudut kulkemaan. Ehkä joudutkin paikkaa, jossa sinun täytyy suojautua näkymätöntä vaaraa vastaan? Löytyykö apu tästä suljetusta tilasta? Kun olet löytänyt avut työelämää varten, näytä ne pelinjohtajalle.

Teillä on aikaa max. 30 min. Peli alkaa nyt! (sekuntikello alkaa valkotaululla kulumaan)

Tehtävä 1: Henkilösuojaimet

Etsi laatikosta sinun työhösi liittyvät henkilösuojaimet ja kerro pelinjohtajalle, minkälaisessa työssä tarvitset kyseessä olevaa henkilösuojainta.

Lukko: Pelinjohtaja hyväksyy, jos ryhmä osaa kertoa miten valitut henkilösuojaimet liittyvät kiinteistöhoitajan/toimitilahuoltajan työhön. Jos yksikin suojain on väärä, ryhmä palaa takaisin ja miettii minkä suojaimen tulee vaihtaa. Pelinjohtaja antaa punaisia aikasakkokortteja virheiden määrän mukaisesti. Kun vastaus on oikein, pelinjohtaja antaa vihreän aikahyvityskortin.

Tehtävä 2 Työelämässä toimiminen

Seuraavan tehtävän tekemiseen tarvitset aluksi jotakin henkilösuojainta. Sen jälkeen tee löytämäsi tehtävä ja esitä tehtävän ratkaisu pelinjohtajalle (Mitä työelämässä saa tehdä).

Tehtävässä pelaajien tulee merkitä tussilla oikein ja väärin merkkiä käyttäen, mitä työelämässä saa tehdä.

Lukko: Pelinjohtaja hyväksyy oikein tehdyt valinnat. Pelinjohtaja antaa punaisia aikasakkokortteja virheiden määrän mukaisesti. Kun vastaus on oikein, pelinjohtaja antaa vihreän aikahyvityskortin.

Tehtävä 3 Työpaikan ohjeiden noudattaminen

Tässä ryhmä ratkoo työelämätaitoihin liittyviä väittämiä. Osa väittämistä on oikein ja osa väärin. Ryhmän tehtävänä on liittää todellisiin työelämäntilanteisiin sopivat väittämät. Työelämäntilanteet on kuvattu kysymystauluina. Kysymystaulut on hajautettu eri puolille luokkaa. Huomioi, että johonkin työelämäntilanteeseen liittyy useampi oikea vastaus. Kullakin ryhmällä on kolme eri työelämän tilanteeseen liittyvää kysymystaulua.

Olet sairaana. Miten toimit? (ryhmä Työkalupakki) (yliviivaus on oikea vastaus)

1. soitan työkaverille
2. ilmoitan työpaikkaohjaajalle/esimiehille
3. lähetän tekstiviestin työpaikkaohjaajalle/esimiehille
4. soitan työpaikkaohjaajalle/esimiehille
5. lähetän WhatsApp-viestin työkaverille
6. jään kotia nukkumaan
7. ilmoitan myös opettajalle poissaolostani

15-vuotias lapsesi on flunssassa. Olet huolissasi hänestä. Miten toimit? (ryhmä Siivousvaunut)

1. menen töihin ja pyydän lupaa saada käyttää puhelinta työpäivän aikana

2. olen poissa töistä ja ilmoitan siitä työpaikkaohjaajalle/esimiehille
3. soitan työpaikkaohjaajalle/esimiehille ja kysyn voinko olla osan päivää pois töistä
5. lähetän What App-viestin työkaverille, että hoidan sairastani lastani kotona
6. jään kotia hoitamaan lastani

3-vuotias lapsesi on kuumeessa. Olet huolissasi hänestä. Miten toimit? (ryhmä Koneet)

1. Soitan työpaikkaohjaajalle/esimiehelleni ja ilmoitan poissaolostani. Esimies saa pyytää sinulta terveydenhoitajan / lääkärin todistusta.
2. En jaksakaan ilmoittaa poissaolostani, koska olen väsynyt yön valvomisen jälkeen. Työpaikalla kaikkien pitää ymmärtää väsymykseni.
3. Ilmoitan työpaikkaohjaajalle/ esimiehelleni, että olen sairas
4. Koska lapsi ei enää ole niin kuumeinen, otan hänet mukaan töihin.

Sinulla on kuukausi sitten varattu aika hammaslääkəriin. Hammaslääkəri aika on huomenna klo 12. Miten toimit?
(ryhmä Työkalupakki)

1. Olen jo sopinut 2 h poissaolon työpaikkaohjaaja/ esimieheni kanssa ja korvaan tunnit tekemällä pitempää päivää kahtena seuraavana työpäivänä
2. Ilmoitan työpaikkaohjaajalle/ esimieheni hammaslääkärikäynnistä huomenna, kun näen hänet aamupalaverissa
3. Minun ei tarvitse ilmoittaa hammaslääkärikäynnistä kenellekään
4. Olen poissa koko päivän
5. Sovin hammaslääkəriajan työaikani ulkopuolelle

Sinulla on kuukausi sitten varattu aika auton katsastukseen. Katsastusaika on huomenna klo 12. Miten toimit?
(ryhmä Siivousvaunut)

1. Olen jo sopinut 2 h poissaolon työpaikkaohjaaja/ esimieheni kanssa ja korvaan tunnit tekemällä pitempää päivää kahtena seuraavana työpäivänä
2. Ilmoitan työpaikkaohjaajalle/ esimieheni auton katsastuksesta huomenna, kun näen hänet aamupalaverissa
3. Minun ei tarvitse ilmoittaa auton katsastuksesta kenellekään
4. Olen poissa koko päivän
5. Sovin katsastusajan työaikani ulkopuolelle

Äitisi on tulossa kylään. Hän ei ole aikaisemmin käynyt luonasi. Miten toimit? (ryhmä Koneet)

1. Olen jo sopinut 2 h poissaolon työpaikkaohjaaja/ esimieheni kanssa ja korvaan tunnit tekemällä pitempää päivää kahtena seuraavana työpäivänä
2. Ilmoitan työpaikkaohjaajalle/ esimieheni aamupalaverissa, että saan äitini vieraakseni ja olen iltapäivän pois töistä.
3. Minun ei tarvitse ilmoittaa perheasioista työpaikalla kenellekään.
4. Olen poissa koko päivän ja valmistelen äidin vierailua.
5. Kysyn esimieheltäni, voinko pitää lomapäivän äitini vierailun vuoksi.

Sinut perehdytettiin työpaikan työturvallisuusasioiden noudattamiseen ensimmäisen työviikon aikana.

Minä ajattelen, että (ryhmä Työkalupakki)

1. Työnantaja on yksin vastuussa minun työturvallisuudestani
2. Voin pitää omia työvaatteitani
3. Noudatan työnantajan laatimia työturvallisuusohjeita, myös pukeutumisessa
4. Minun ei tarvitse ilmoittaa työpaikalla huomaamistani vaaratekijöistä
5. Rikkoutuneesta lattiakaivosta ilmoittaminen kuuluu vakituisille työntekijöille

Minä ajattelen, että (ryhmä Siivousvaunut)

1. Työkaverini on vastuussa minun työturvallisuudestani
2. Voin pitää omia kenkiä töissä
3. Noudatan työnantajan laatimia työturvallisuusohjeita, myös pukeutumisessa
4. Minun ei tarvitse ilmoittaa työpaikalla olevista rikkinäisistä pistorasioista
5. Rikkoutuneesta lattiakaivosta ilmoittaminen kuuluu työpaikkaohjaajalle

Minä ajattelen, että (ryhmä Koneet)

1. Työpaikkaohjaaja on vastuussa minun työturvallisuudestani
2. Voin käyttää työvaatteitani kotitöissä
3. Noudatan työnantajan laatimia työturvallisuusohjeita, myös pukeutumisessa
4. Minun ei tarvitse ilmoittaa työpaikalla valuvasta hanasta.
5. Rikkoutuneesta lattiakaivosta ilmoittaminen kuuluu vakituisille työntekijöille

Lukko: Kun tehtävä 3 on ratkaistu, pyytää ryhmä pelinjohtajaa tarkistamaan oikeat vastaukset.

Pelinjohtaja hyväksyy oikein tehdyt valinnat. Pelinjohtaja antaa punaisia aikasakkokortteja virheiden määrän mukaisesti. Kun vastaus on oikein, pelinjohtaja antaa vihreän aikahyvityskortin.

Tehtävä 5 suoritetaan tehtävän 3 aikana

Palohälytys. Ääni pelinjohtajan kännykästä. Kaikki siirtyy kokoontumispaikalle. Pelinjohtaja laskee ryhmien jäsenet ja antaa luvan jatkaa peliä.

Tehtävä 4 Pakohuonepelin ratkaisu

Jossakin näistä kolmesta kirjekuoresta löytyy tämän pakohuonepelin ratkaisu.

Aukaise yksi kirjekuori kerrallaan ja toimi kirjeessä olevan ohjeen mukaisesti.

Kirjekuoria on kolme. Kahdessa kirjekuoressa on taukojumppaohjeita. Ryhmä suorittaa taukojumpan, ennen seuraavaa kirjekuoren aukaisemista. Peli päättyy, kun ryhmä löytää kirjekuorin, jossa on hätänumero 112 asentamisohje puhelimeen. Koko ryhmän tulee asentaa 112APPI puhelimeensa ja näyttää se pelinjohtajalle. Ryhmä saa peliajan taululla olevasta sekuntikellosta.

Pakohuonepelin voittaa ryhmä, joka suoriutuu pelistä nopeinten. Peli-aikaan huomioidaan myös ryhmän saamat aikahyvitys- ja lisäaikakorttien aikamäärät.

6. Loppuprosessointi: yhteinen käsittely

Peli-aika on 30 minuuttia. Lisäksi varaa aikaa yhteiseen keskusteluun n. 10 min.

Keskustele pelin tehtävistä, oikeista vastauksista ja pelin haasteista.

7. Tavaruettelo pakohuonepeliin

Kolmelle ryhmälle, eli n. 12-20 pelaajalle.

- Pakohuonepelitavarat (lainattavissa Omnian henkilöstön käyttöön varastosta Le1B109Le)
- Pakohuonepelin käsikirja ja pelinkulku printattuna pelinjohtajan luettavaksi pelin alussa (2 kpl)
- Viisi eri pienryhmän materiaalikansiota, mitkä sisältävät ryhmän tunnuksen ja tunnuksen mukaiset rintaneulat (6 kpl), pakohuonepelin säännöt (1 kpl), tehtävien 1-4 ohjeistukset, tehtävään 3 kysymystaulut (3 kpl) ja väittämälipukkeet
- Tehtävään 1 liittyvä iso laatikko (3 kpl). Laatikoissa olevista henkilösuojaimista on luettelo laatikkojen kannessa.

- Tehtävään 2 liittyvät varoitusmerkkikirjekuoret (11 kpl). Kirjekuoret sisältävät Työelämässä toimiminen – kuvalomakkeen.
- Tehtävän 3 kysymystaulut (9 kpl) sekä niihin liittyvät väittämälipukkeet (20 kpl) ryhmämerkillä merkityissä kirjekuorissa (5 kpl)
- Tehtävän 4 kirjekuoret (3kpl). Kirjekuoret sisältävät kolme tehtäväpaperia
- Tehtävään 5 liittyvä ohje pelinjohtajalle palohälytys APP:n lataamisesta kännykkään.
- Huoneen seinille laitettavat tulosteet: Toimintaohjepoistumistilanteessa, Turvallisuuspikaohje, Toimintaohje sisälle suojautumisessa, Turvallisuuskävely, Tietosuoja- ja tietoturvapoikkeamat, Turvallinen liikkuminen, Turvallinen yksintyöskentely Omniassa, Turvallisuuspoikkeamat, henkilöstö, Järjestyssäännöt
- Huoneen seinille laitettavat opasteet: Tämä tila on tyhjä (2 kpl), Kokoontumispaikka (2 kpl), Hätäuloskäynti (2 kpl), Hätäpainike (1 kpl), Alkusammutus (1 kpl)
- Lippusiima (1 kpl), jolla erotetaan pelaajat aluksi varsinaisesta pelitilasta
- Huomioliivit (2 kpl) pelinjohtajien käyttöön
- QR-koodin tallennettu video, jonka avulla pelinjohtaja saa vinkkejä tilan rakentamiseen
- Ohje sekuntikellon asentamiseen
- Aikasetelit: aikahyvitys, vihreitä (27 kpl) ja aikasakko, punaisia (27 kpl)

8. Tilanvaade pakohuonepeliin

3 pienryhmää, eli n. 9-12 pelaajaa.

Luokan koko n 100 m2

3 työskentelypöytää, joiden ympärillä 4 tuolia.

1 yhteinen pöytä, jonne sijoitetaan sinitarrat ja vesiliukoiset tussit

Tilassa tuolia, joihin pelaaja voi istahtaa.

9. Tekijätiedot

Materiaali ja peli on tuotettu Opetushallituksen myöntämällä toisen asteen opiskelijoiden oppimateriaali- ja työvälinekustannusten alentamiseksi tarkoitetulla hankerahoituksella Omniassa, Espoossa talvella 2020.

Pelin ovat laatineet Maija Myllykoski ja Jaana Nisumaa

Lisää tietoa pelistä voi kysellä Otto Pasmalta Omniasta (otto.pasma@omnia.fi).

Opetus- ja kulttuuriministeriö

